

[N. Neergaard.]

Den tredie Hovedårsag er den automatiske Udgiftsnedgang som Følge af Prisfaldet, som jo virker som en Lettelse paa Budgettet saa godt som helt igennem.

Den fjerde Aarsag er Venstres og det konservative Folkepartis Modstand mod de store nye Udgiftslove særlig paa det sociale Omraade, som atter og atter er bragt i Forslag fra den højtærede Regering, og som den har gjort alt for at faa gennemført, men som er strandet paa Veto fra disse to Partier. Dette Veto har, som jeg oftere har haft Lejlighed til at nævne, i Sandhed været en Redningplanke for hele den socialdemokratiske Finanspolitik; thi havde Partiet faaet Magt, som de havde Agt, til at gennemføre disse meget store Udgiftslove, skulde det nok have vist sin Sprængkraft paa de vedkommende Budgetter.

I Tilfredsheden med Statsregnskabet blander der sig jo enkelte Skygger, og deriblandt vil jeg nævne det meget store Underskud paa Statsvirksomhederne i det hele og ganske særlig paa Statsbanedriften. Det er for Statsbanernes Vedkommende 31,7 Mill. Kr. eller ca. 3 Mill. Kr. ud over Forrentning og Afskrivning. Det er jo et meget slet Resultat, og det bedrøveligste ved det er, at det bliver slettere og slettere, og at der endnu ikke viser sig noget Tegn paa en virkelig Bedring. Dette viser, mener jeg, med største Klarhed, at det vil være i høj Grad ønskeligt at naa til et Resultat med Hensyn til de Forslag, der er fremlagt, i noget forskellig Skikkelse, fra de to Oppositionspartier om Nedsættelse af en Kommission til en grundig Overvejelse af Statsbanernes Forhold og til at stille Forslag, som virkelig kan muliggøre en Redning fra den finansielle Misère, som det er, naar der ikke alene intet er til Afskrivning og intet til Forrentning, men endogsaa ca. 3 Mill. Kr. Underskud paa den nøgne Drift.

Endvidere vækker det hos mig nogen Betænkelighed, at Anlægsudgifterne paa § 26 stiger saa stærkt. Af Anlægsudgifter er der alene under Statsbanerne budgetteret ca. 27 Mill. Kr.; hvor stort dette Beløb er, fremgaar maaske bedst, naar man ser paa, at ikke længere tilbage end i 1928—29 var denne Udgift kun paa ca. 18¾ Mill. Kr. Ogsaa her er vi inde paa et Omraade, som maa vække Ængstelse; for Kassebeholdningen, som ikke er stærk, og som i de kommende vanskelige Tider sandsynligvis vil svækkes yderligere, er det meget farligt at have et saa kraftigt Sugerør som disse stærkt stigende Anlægsudgifter.

Hvad indeværende Aar angaar, er det

ikke let, navnlig ikke under de nuværende uberegnelige Forhold, at stille noget Horoskop, og den højtærede Finansminister var jo ogsaa meget forsigtig i sin Omtale heraf. Den Margen, der er at løbe paa til Udgifter paa Tillægsbevillingsloven og til andre uforudsete Ting, er ganske overordentlig smal. Under Hensyn til, at Udbyttet af Formue- og Indkomstskatten bygger paa Opgivelser, der ikke afspejler de nuværende Forhold, men de betydelig gunstigere Forhold for et Aar siden, og under Hensyn til Forbrugsbeskatningens store Bæreevne og til, at den overvejende Del af Aaret nyder godt af det lave Prisniveau, vil jeg dog antage, at Balancen paa Driftsbudgettet vil kunne holde, men noget videre Overskud maa man ganske sikkert ikke vente sig.

Der er et Forhold her, som den højtærede Finansminister ikke omtalte, men som jeg lige skal berøre; det har naturligvis, det følger af sig selv, ikke kunnet finde Udtryk paa Finanslov og Tillægsbevillingslov, da det er et Forhold, som er indtraadt for ganske nylig. Jeg tænker paa den Merudgift, som vil være en Følge af, at vi skal svare meget betydelige Beløb i Rente navnlig af vore Dollarlaan, men ogsaa af de andre Laan, der er stiftet i Valutaer, som endnu hviler paa Guldet. Hvis man vil se efter i Anmærkningerne til Finanslovforslaget, vil man se, hvor store Beløb det her drejer sig om. Jeg skal nævne de tre vigtigste Laan, hvortil Udgifterne forfalder, dels i Oktober, dels i Januar og Februar, og her vil det forandrede Værdiforhold mellem Kroner og Dollars jo gøre sig gældende paa en meget uheldig Maade.

Men skønt der altsaa ikke er nogen som helst Grund til at se optimistisk paa det, vil jeg dog ikke antage det for udelukket, som jeg nævnte før, at Balancen vil kunne opretholdes.

Paa meget usikrere Grund befinder vi os, naar vi staar overfor Finanslovforslaget for Finansaaret 1932—33. I en ledende Artikel i det kendte Finansblad „Economist“, som indledede det Nummer, der udkom efter den store Systemforandring i Englands Pengevæsen, var Titelen: „Afslutningen af en Epoke“. Det var i Sandhed en træffende Betegnelse for, hvad der skete. Men hvad den nye Epoke, som vi gik ind i, den Nat Sterlingen forlod Guldet, vil bringe, kan intet Menneske forudse. Konsekvenserne af det skete er kun lige begyndt at udvikle sig, og disse Konsekvenser er ikke alene af valutateknisk Art; saa uendelig mange andre Forhold spiller ind deri, Forhold af statspolitisk og almindelig politisk